

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

Registracija malih i srednjih subjekata u poslovanju s hranom

Predavač : Zdenko Šuvak, dipl.ing.
Viši sanitarni inspektor

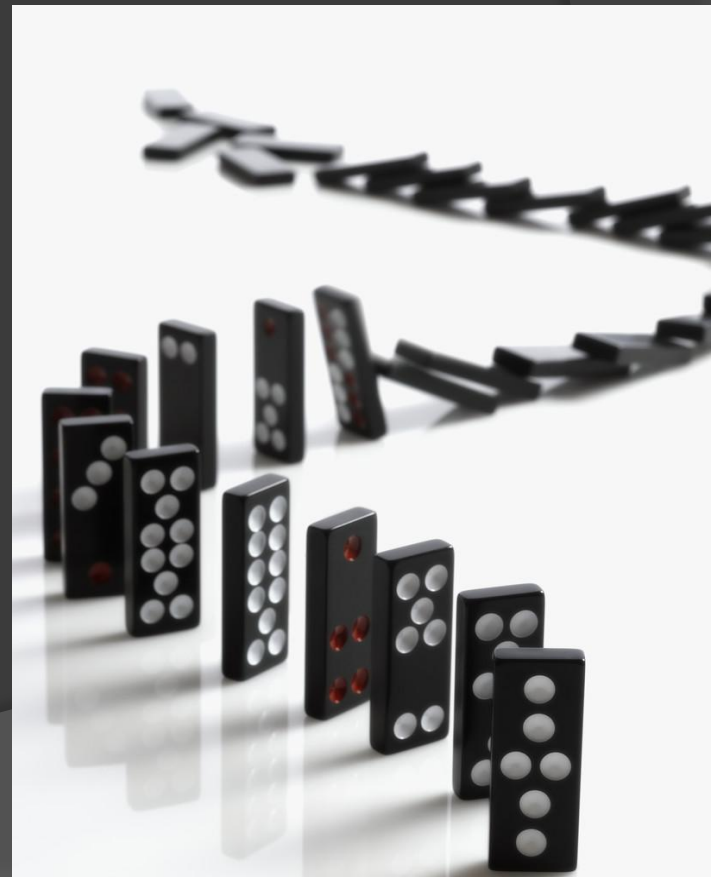
ZAKONODAVNI OKVIR

Komisija Codex Alimentarius

- krovna organizacija za sigurnost hrane
- Zakon o hrani (NN, 81/13, 14/14) ≈ (EZ) br. 178/2002
- Zakon o higijeni hrane i m-b kriterijima za hranu (NN, 81/13) ≈ (EZ) br. 852/2004, 2073/2005
- Zakon o veterinarstvu (NN, 82/13, 148/13)
- Zakon o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja (NN, 81/13, 14/14) ≈ (EZ) br. 882/2004
- Zakon o informiranju potrošača o hrani (NN, 56/13, 14/14)

PODJELA NADLEŽNOSTI I ODGOVORNOSTI

Tijela nadležna za provedbu službenih kontrola u području sigurnosti hrane su **Ministarstvo poljoprivrede** i **Ministarstvo zdravlja** sukladno podjeli nadležnosti iz članka 7. Zakona o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja (**NN, 81/13, 14/14**).

Službene kontrole zdravstvene ispravnosti i higijene/sigurnosti hrane provodi:

a) na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti:

- hrane životinjskog podrijetla, **veterinarska inspekcija**,
- hrane biljnog podrijetla, **poljoprivredna inspekcija**,

b) na razini proizvodnje i prerade:

- hrane životinjskog podrijetla, **veterinarska inspekcija**,
- hrane neživotinjskog podrijetla, **sanitarna inspekcija**,
- hrane koja sadrži sastojke životinjskog i neživotinjskog podrijetla, **sanitarna inspekcija**, osim u slučaju kada poslovanje s hranom životinjskog podrijetla zahtjeva odobravanje objekta ili dijela objekta, u kojem slučaju je nadležna i **veterinarska inspekcija**,

c) na razini maloprodaje, **sanitarna inspekcija**, osim ako je posebnim propisom kojeg donosi ministar nadležan za poljoprivredu uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje određeno da službene kontrole provodi **veterinarska inspekcija**,

d) pri uvozu:

- hrane životinjskog podrijetla, **granična veterinarska inspekcija**,
- hrane neživotinjskog podrijetla, **granična sanitarna inspekcija**,

NADLEŽNO TIJELO

Ministarstvo poljoprivrede

- ▶ središnje tijelo državne uprave nadležno za zdravstvenu ispravnost, higijenu i kakvoću hrane
- ▶ nadležno za organizaciju službenih kontrola
- ▶ predstavlja kontakt točku prema Europskoj komisiji
- ▶ odgovorno za osiguranje učinkovite i efektivne koordinacije između svih tijela uključenih u provođenje službenih kontrola

Nadležnost sanitarne inspekcije

- sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti
- proizvodnja i stavljanje na tržište hrane, uključujući i genetski modificiranu hranu i novu hranu te genetski modificirane organizme
- proizvodnja i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe,
- proizvodnja, stavljanje na tržište i uporabe opasnih kemikalija,
- zaštite od buke
- zaštite od ionizirajućeg i neionizirajućeg zračenja .

REGISTRACIJA I ODOBRAVANJE OBJEKATA U POSLOVANJU S HRANOM

Objekti u kojima se rukuje hranom udovoljavaju

- opća pravila higijene, (EZ) br. 852/2004
- određena pravila o higijeni hrane životinjskog porijekla, (EZ) br. 853/2004

Registriranje objekata u poslovanju s hranom

(Pravilnik o vođenju Upisnika registriranih i odobrenih objekata te o postupcima registriranja i odobravanja objekata u poslovanju s hranom, NN, 125/08, 55/09, 130/10)

Ministarstvo zdravlja

- objekti za proizvodnju i preradu hrane neživotinjskog porijekla
- objekti za skladištenje hrane neživotinjskog porijekla
- sve kategorije ugostiteljskih objekata
- svi maloprodajni objekti
- tržnice
- prodajna vozila i automati za prodaju

Ministarstvo poljoprivrede

- objekti u primarnoj proizvodnji hrane životinjskog porijekla (proizvodnja sirovog mlijeka, konzumnih jaja, pčelinji proizvodi, uzgajališta riba...)
- objekti za skladištenje hrane životinjskog porijekla (bez uvjeta kontrolirane temperature)
- sabirališta mlijeka od dva ili više proizvođača (sustav otkupa od strane objekta odobrenog za preradu mlijeka i proizvodnju mliječnih proizvoda)
- objekti za punjenje i pakiranje pčelinjih proizvoda

EKOLOŠKA PROIZVODNJA

- pod nadzorom **Ministarstva poljoprivrede**
- Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u elektroničkom sustavu **Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.**

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA

(voće, povrće, ulje, vino...)

OBLICI POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE ZA TRŽIŠTE :

- **OPG** (obvezni upis u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava)
- **registriranje obrta** (Obrtni registar)
- **registriranje trgovačkog društva** (d.o.o. , d.d. , j.d.o.o.)
- **posredstvom poljoprivredne zadruge** (ugovor o kooperaciji)

Subjekti koji stavljaju na tržište svježe voće i povrće registriraju se u **Upisnik trgovaca voćem i povrćem** (Ministarstvo poljoprivrede).

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG)

- ◎ **OPG** — gospodarstvo na kojem punoljetni članovi istog kućanstva obavljaju poljoprivrednu djelatnost koristeći vlastite i unajmljene resurse i upisano je u **Upisnik poljoprivrednih gospodarstava**.

dozvoljene sljedeće vrste dopunskih djelatnosti :

- *izravna prodaja*
- *prerada poljoprivrednih proizvoda, ljekovitog bilja, gljiva, šumskih proizvoda*
- *turizam (ugostiteljstvo) na OPG-u*
- *ostale poljoprivredne djelatnosti koje se registriraju kao dopunske*

IZRAVNA PRODAJA

1. Na OPG-u (dvorišta, proizvodni objekti, kušaonice, na polju)
2. Štandovi i klupe na tržnicama na malo
3. Štandovi i klupe izvan tržnica
4. Štandovi i klupe unutar trgovačkih centara, ustanova i sl.
5. Prigodna prodaja (sajmovi, izložbe, manifestacije)
6. Dostava potrošaču
7. Pokretna prodaja (vozila, plovila, kolica)
8. Prodaja putem automata
9. Kiosk
10. Prodaja putem interneta

- Zakon o trgovini, NN, 87/08...30/14,

Poljoprivredno gospodarstvo (prodaja vlastitih proizvoda)

ISHODENJE RJEŠENJA O UTVRĐENIM MIN. TEHNIČKIM UVJETIMA

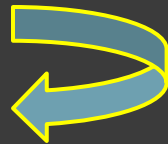
– nadležni Ured državne uprave, Služba za gospodarstvo

- rješenje o upisu u Upisnik poljoprivrenih gospodarstava
- dokaz o pravu korištenja prostora (vlasnički list, ugovor)
- dokaz o građevini (građevinska, uporabna dozvola)
- Upisnik trgovaca voćem i povrćem
- atesti (el. instalacije, zdrav. ispravna voda, strojevi, radni okoliš)

OBJEKTI U POSLOVANJU S HRANOM ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA KOJI SE ODOBRAVAJU POD POSEBNIM UVJETIMA

- Objekti u kojima se u sklopu maloprodaje proizvode mljeveno meso, mesni pripravci, strojno otkošteno meso
- Ribarnice i objekti koji u sklopu maloprodaje proizvode pripremljene proizvode ribarstva
- Objekti za proizvodnju hrane životinjskog podrijetla na gospodarstvu osim primarnih proizvoda

Posebni uvjeti (uređenje, oprema, način rada, higijena, stavljanje na tržište)

Pravilnik o posebnim uvjetima za objekte u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla koji se odobravaju pod posebnim uvjetima, NN, br. 15/10, 133/10

- Ministarstvo poljoprivrede – stručno povjerenstvo, **Upisnik objekata odobrenih pod posebnim uvjetima** (Uprava za veterinarstvo)

ODOBRAVANJE OBJEKATA U POSLOVANJU S HRANOM ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

- ⦿ Klanje i rasijecanje mesa (papkari, kopitari, perad, divljač iz uzgoja)
- ⦿ Obrada i rasijecanje divljači
- ⦿ Prerada mesa (kobasice, suhomesnati proizvodi, konzerve, slanina...)
- ⦿ Proizvodi ribarstva, živi školjkaši, prerada ribe, veletržnica ribe
- ⦿ Proizvodnja, prerada i pakiranje jaja
- ⦿ Objekti za mlijeko i mliječne proizvode
- ⦿ Objekti za topljenu životinjsku mast (čvarci)
- ⦿ Proizvodnja kolagena, izvozni objekti koji posluju s hranom životinjskog podrijetla

Upisnik registriranih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla
(Ministarstvo poljoprivrede – **Uprava za veterinarstvo**)

Upisnik odobrenih objekata u poslovanju s hranom (**Uprava za veterinarstvo**)

TURIZAM NA OPG-U

- Pružanje ugostiteljskih usluga u objektima koji mogu biti vinotočje/kušaonice, izletišta, soba, apartman, ruralna kuća za odmor, kamp;
- Pružanje usluga u turizmu (berba, ubiranje ljetine, lov i ribolov, iznajmljivanje sredstava, pribora i opreme, edukativne radionice)

Turističke usluge, radi odmora i rekreacije turista, mogu se pružati na OPG-u upisanom u **Upisnik poljoprivrednih gospodarstava**, kao i u šumama šumoposjednika upisanih u **Upisnik šumoposjednika**

Obveze subjekata u poslovanju s hranom

- ⦿ **Odgovornost** za hranu u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije
- ⦿ Ispunjavanje zahtjeva **higijene**
- ⦿ Uvođenje sustava samokontrole utemeljene na načelima **HACCP** sustava
- ⦿ Osiguravanje **sljedivosti** u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane, životinja za proizvodnju hrane i inih tvari namjenjenih ugradnji u hranu
- ⦿ **Povlačenje proizvoda** s tržišta pri sumnji u zdrav. ispravnost
- ⦿ Ispunjavanje zahtjeva za **označavanje hrane**
- ⦿ Ispunjavanje zahtjeva za **kvalitetu hrane**

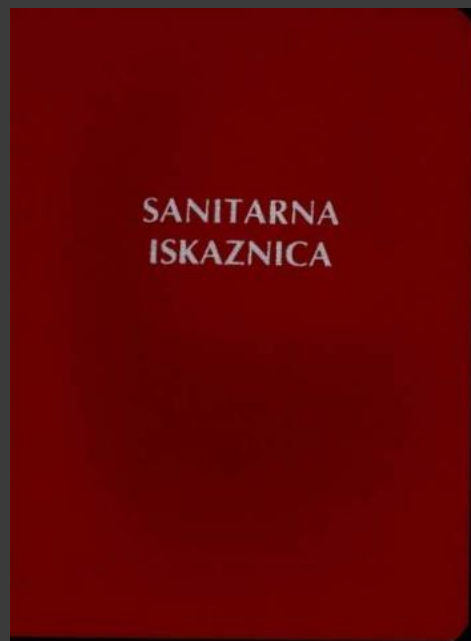
Higijenski preduvjeti

- definirano Pravilnikom o higijeni hrane
- **IZGRADNJA I VELIČINA OBJEKTA** – odgovarajuće čišćenje, održavanje i dezinfekcija, onemogućavanje kontaminacije zrakom i štetocinama, sprječavanje stvaranja kondenzacije ili plijesni na površinama, odgovarajući temperaturni uvjeti, praonici s tekućom toplom i hladnom vodom, sredstva za osobnu higijenu, sanitarne prostorije.
- **PODOVI** – nepropusan, neupijajući, periv i neotrovan materijal
- **ZIDOVI** – ravni, glatki, nepropusni, perivi, neotrovni

- **STROPOVI** – sprječavanje nakupljanja nečistoća, kondenziranja vodene pare, te stvaranja plijesni
- **PROZORI (OTVORI)** – zaštitne mrežice s mogućnošću skidanja, jednostavni za održavanje, čišćenje i dezinfekciju
- **RADNE POVRŠINE (OPREMA)** – jednostavno za održavanje, otporno na koroziju,
- **PRIJEVOZ** – omogućeno čišćenje/pranje/dezinfekcija, vozilo služi isključivo u poslovne svrhe, mogućnost odvajanja roba po vrsti i porijeklu
- **OPREMA** – održavanje, mogućnost kontrole pojedinih parametara (temperatura, masa, tlak, protok...)
- **OTPAD** – spremnici s poklopcem, jednostavno čišćenje, prostor za privremeno deponiranje, monitoring štetočina
- **VODOOPSKRBA** – pod zdravstvenim nadzorom, led napravljen od pitke vode
- **OSOBNNA HIGIJENA I IZOBRAZBA ZAPOSLENIH**

Obveze subjekata u poslovanju hranom

- Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN, 79/07, 113/08, 43/09)

The image shows a sample form for a Sanitary Certificate (Potvrda) from the Republic of Croatia. The form is titled "REPUBLIKA HRVATSKA" and "POTVRDU". It contains fields for the name of the health institution, the number of the certificate, and the date of issuance. The form also includes a section for the signature of the official responsible for the certificate, with a list of names and a barcode at the bottom right.

SLJEDIVOST

- komunikacija DOBAVLJAČ-PROIZVOĐAČ-DISTRIBUTER-POTROŠAČ
- korak naprijed – korak nazad → povlačenje/opoziv

SUSTAV SAMOKONTROLE/HACCP

SPH moraju uvesti sustave samokontrole, u skladu s načelima sustava HACCP.

Vodiči

Vlastiti sustav

! Nadzor: inspekcija uzima u obzir

Horribly And Completely Complicated Paperwork

2003. godina – početak priče

2014. godina

PRIMJENA VODIČA - fleksibilnost

Olakšana uspostava
HACCP-a u
ugostiteljstvu, trgovini,
pekarstvu i slastičarstvu

Vodiči DHP

Za slijedeće djelatnosti :

- ugostiteljstvo
- trgovine
- pekarstvo
- vinarije
- slastičari
- institucionalne kuhinje

Kategorizacija ugostiteljskih i trgovačkih objekata prema riziku za zdravstvenu ispravnost hrane - smjernice MZ

Prema tipu posla i riziku za sigurnost hrane objekti se razvrstavaju u tri kategorije rizika:

NIZAK – utjecaj na sigurnost hrane vrlo nizak

SREDNJI – poslovanje s hranom može izazvati značajan rizik za potrošača

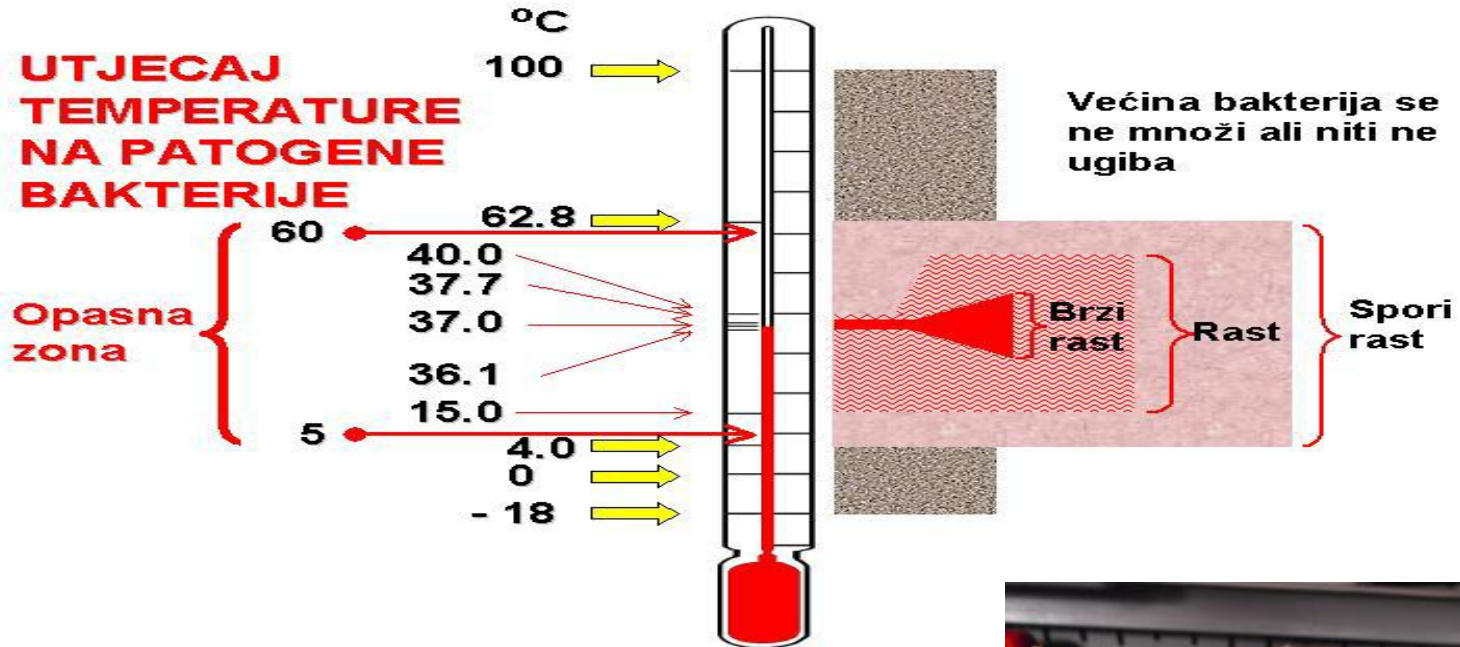
VISOK – poslovanje s hranom visokog rizika i poslovanje koje je namijenjeno posebno osjetljivim grupama ili velikom broju potrošača

Tip posla	Detalji	RIZIK	
		Visok	Srednji
PROIZVOĐAČI			
Alkoholna pića	uključujući male pivovare		X
Pekara/Slastičarnica	kremasti proizvodi	X	
Sladoled		X	
Proizvodi od žitarica	brašno, mekinje, tjestenina		X
Prerađeno voće i povrće I kat	spremno za konzumaciju	X	
Prerađeno voće i povrće II kat	za daljnje procesuiranje		X
Džem, žele			X
Ulja, masti			X
Bezalkoholna pića	Vode, sokovi, osvježavajuća pića		X

Tip posla	Detalji	RIZIK	
		Visok	Srednji
TRGOVCI NA MALO			
Pekara/Slastičarnica	kremasti proizvodi		X
Mesnica			X
Supermarketi I kat.	gastro program		X
USLUŽNI SEKTOR			
Catering	krajnji konzument	X	
Hotel	puni pansion	X	
Hotel	doručak, polupansion		X
Restoran			X
Gostionica			X
Pizzeria			X

UTJECAJ TEMPERATURE NA PATOGENE BAKTERIJE

Plan čišćenja

R.b.	Uređaj – Oprema	Način održavanja (upisati namjensko sredstvo, doziranje, način primjene, kontaktno vrijeme djelovanja, temperaturu)	Izvođač održavanja	Učestalost čišćenja i pranja	Učestalost dezinfekcije
PROSTORI ZA PRANJE I ČIŠĆENJE					
2.	Sitan kuhinjski pribor		Osoba zadužena za pranje površina i opreme	Dnevno: nakon završetka rada	Strojno pranje
3.	Posuđe		Osoba zadužena za pranje površina i opreme	Dnevno: nakon završetka rada	Dnevno: nakon završetka rada
4.	Stroj za krumpir		Osoba zadužena za pranje površina i opreme	Dnevno: nakon završetka rada	Dnevno: nakon završetka rada
5.	Police		Osoba zadužena za pranje površina i opreme	Dnevno: nakon završetka rada	Dnevno: nakon završetka rada
6.	Radni stolovi		Osoba zadužena za pranje površina i opreme	Dnevno: u tijeku i nakon završetka rada	Dnevno: u tijeku i nakon završetka rada

ČIŠĆENJE
PRIMJER PLANA

Datum	Termički obrađena namirnica	Temperatura t/ °C	Potpis osobe zadužene za mjerenje	Korektivna mjera-potpis
		1. 2.		
		1. 2.		
		1. 2.		
		1. 2.		
		1. 2.		
		1. 2.		
		1. 2.		
		1. 2.		
		1. 2. 3.		
		1. 2.		

PRIMJER EVIDENCIJE TEMPERATURE

THANK YOU
© FOR YOUR
ATTENTION